

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

De ware schuldbelijdenis.

"Tegen U, U alleen heb ik gezondigd en gedaan wat kwaad is in Uwe ogen."

(Psalm 51 : 6)

De omstandigheden waaronder David deze Psalm heeft gedicht zijn niet onzeker. Aan het begin van de Psalm vertelt David ons dat hij deze Psalm gedicht heeft na het bezoek van de profeet Nathan. De Heere heeft David door het woord van de profeet getrokken voor Zijn rechterstoel. Daar heeft David iets verstaan van de richtende kracht van het Woord Gods, dat als een vuur uit de hemel over hem kwam. Dat is het werk van elke ware dienaar des Heeren om, geleid door de Heilige Geest, de gemeente haar zonden bekend te maken en daarin op te roepen tot waarachtige verootmoediging, vernedering des harten en bekering tot God. Geliefde lezer, is u dat al eens gebeurd, dat u onder de prediking gedaagd werd voor de rechterstoel Gods? Dat u onder de prediking uw schuldbrief thuis kreeg?

Verstaat u iets van de belijdenis van onze Heidelbergse Zondag 23: "dat mij mijn consciëntie aanklaagt, dat ik tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd heb en geen daarvan gehouden heb en nog steeds tot alle boosheid geneigd ben". Wie dat leert verstaan, ziet dat zijn hele leven verzondigd ligt voor God. Maar dat niet alleen, geliefde lezer, maar hij ziet, dat God nu naar recht van hem kan eisen een volledige betaling. Luistert u maar naar Zondag 24: "dat de gerechtigheid die voor Gods gericht bestaan kan, gans volkomen en der wet Gods in alle stukken gelijkvormig moet zijn". Nu eist God van mij een volkomen houden van Zijn geboden. O, wat wordt zalig worden dan van mijn kant een onmogelijkheid. Die prijs, dat rantsoen der ziel kan ik in eeuwigheid niet voldoen. Dan leeft het in het hart:

*Wil Uwen knecht door schuld verslagen
O Heer' niet voor Uw vierschaar dagen
Want niemand zal in dat gericht
Daar zelfs zijn hart hem aan moet klagen
Rechtvaardig zijn voor Uw gezicht.*

Dan blijft er maar één weg over en dat is de weg van de ware schuldbelijdenis. Dan klinkt het uit de mond van David: Ik heb Uw wet geschonden, mijn schuld is zwaar. Dan gevoelt hij de grootheid van het kwaad. De zonden worden hem ordentelijk voor ogen gesteld. Hij ziet ze steeds voor zijn ogen zweven. Hij heeft gezondigd tegen Uria, van wie hij het leven heeft genomen. Hij heeft tegen Bathseba gezondigd, van wie hij de eer heeft geschonden. Hij heeft tegen zijn kinderen gezondigd, die delen in zijn schande. Hij heeft gezondigd tegen Gods kinderen, die hij smart en droefheid heeft aangedaan. Maar toch horen we David zeggen: "Tegen U, U alleen heb ik gezondigd". Hier vallen alle mensen weg. Alle zonden tegen de naaste worden voor hem zonden tegen God.

En daarin gaat hij ook Gods vonnis over hem aanvaarden. Hij gaat het toestemmen, wat de Heere reeds in het Paradijs gezegd heeft: Ten dage als gij daarvan eet, zult gij de dood sterven. Dan buigt hij het hoofd, als hij leest in Gods Woord: de bezoldiging der zonden is de dood. Dan leeft het in hem: Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig. En in die weg rest alleen nog de bede: "Wees mij genadig, o God, naar Uw goedertierenheid, delg mijn overtreding uit naar de grootheid Uwer barmhartigheden".

Wat heeft David om op te pleiten? In zichzelf niets. Maar dan mag hij het leren: Gans hulpeloos tot U gevloeden, wilt Gij mij ten Redder wezen. Dat is nu het grootste wonder, voor een schuldverslagen zondaar, dat er nog zaligheid te verkrijgen is om niet, uit louter genade. Alleen om de gerech-

tigheid van Christus, die alleen redt van de dood.

Geliefde lezer, dat is de enige weg die overblijft. De weg waarin David ons is voorgegaan. De weg van de ootmoedige schuldbelijdenis.

'k Bekend', o HEER', aan U oprecht mijn zonden;

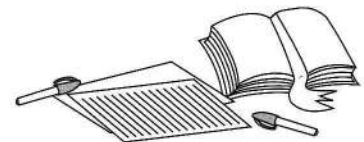
'k Verborg geen kwaad, dat in mij werd gevonden;

Maar ik beleed na ernstig overleg,

Mijn boze daân; Gij naamt die gunstige weg.

Bent u deze weg van de ware schuldbelijdenis ook al gegaan? Het is de enige weg, waarin u ware vrede voor uw ziel zult vinden.

Ds. A.A. Egas

VAN DE REDACTIE

Inhoud

In deze aflevering van ons blad hebben we een meditatie geplaatst over Psalm 51:6 van ds. A.A. Egas. Ds. M.C. Tanis schrijft een zevende artikel over prof. L.H. van der Meiden getiteld: "Geesteswerking met het Woord." Ds. P. den Butter schrijft verder over de Filippenzenbrief. Ds. P. van Zonneveld schrijft een brief aan ouders. Ds. J.M.J. Kieviet vervolgt zijn serie over "Gods beloften". Van ds. K. Hoefnagel dit keer geen bijdrage. Verder een samenvatting van de bevestigingspreek van ds. P. Roos en de intredeprek van ds. A. den Boer in Tholen, Oud-Vossemeer. Nogmaals wensen wij ds. Den Boer, zijn gezin en de gemeenten Gods onmisbare zegen toe.

Ds. P. van Zonneveld

Zeer recent hebben wij ds. Van Zonneveld en zijn vrouw gesproken. Zij hadden juist uitslag gekregen van

diverse onderzoeken in het ziekenhuis. Er zijn blijvende lichamelijke klachten waardoor het hoogstwaarschijnlijk is dat ds. Van Zonneveld niet meer zal kunnen voorgaan in de erediensten. U zult begrijpen dat er dan heel wat verwerkt moet worden, maar ds. Van Zonneveld mag alles in de Hand des Heeren leggen en goedkeuren wat de Heere doet. We wensen ds. en mevr. Van Zonneveld van harte het nodige in alle opzichten toe.

Zendingsdag Elburg

D.V. Woensdag 28 juli. Sprekers: 's Morgens aanvang half 11: opening ds. M.A. Kempeneers, spreker ds. K. Visser van Barendrecht.

's Middags aanvang 2 uur: ds. K. Hoefnagel van Katwijk aan Zee, ds. W. van Vlastuin, sluiting ds. M.A. Kempeneers.

Kerkgebouw: geref. kerk Vrijheidsstraat, Elburg.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren en Ds. J.M.J. Kieviet

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.

Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-2220131.

Email: pand@solcon.nl

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar. Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Ontmoetingsdag

We willen u alvast de datum doorgeven van de volgende ontmoetingsdag: D.V. zaterdag 11 september in de Eben- Haëzerkerk op Urk aan het Marktpllein.

Sprekers 's morgens: Ds. K. Hoefnagel en ds. P. Roos.

's Middags: ds. L.W. van der Meij zal sluiten. De andere sprekers hopen we een volgende keer te vermelden.

Voor kinderoppas zal gezorgd worden.

TROUW AAN ISRAËL (2)

Is Israël nog steeds Gods volk?

In de Bijbel staat duidelijk dat Israël door de Heere tot Zijn volk is aangenomen. Maar geldt dit nog steeds? Is Israël nu niet een gewoon volk als alle andere volken? Hebben de Joden zichzelf niet beroofd van hun bijzondere positie? Zij hebben de Christus toch verworpen? Hebben de profetieën in het Oude Testament nog steeds betekenis voor het Joodse volk vandaag? Of moeten ze geheel op de kerk betrokken worden? Heeft de nationale bedeling van het genadeverbond plaatsgemaakt voor de kerkelijke bedeling? Of zijn er in feite twee volken van God: enerzijds het volk der Joden en anderzijds een volk dat getrokken is uit het heidendom en dat God in Christus mocht leren kennen? Mag een orthodox Jodendom dat afkerig is van de Christus der Schriften, gezien worden als Gods volk? Of kan een geseculariseerd Jodendom dat van de Bijbel bijna niets meer weet, Gods volk genaamd worden?

Israël in het licht van het Nieuwe Testament

We dienen te bedenken dat bekering en geloof absoluut onmisbaar zijn. Denk aan de duidelijke woorden die de Heere Jezus tot Nicodemus sprak. Hartvernieuwende genade is dus ook nodig voor het 'oude bondsvolk'. De uitwendige verbondsrelatie is niet genoeg voor de eeuwigheid. Kinderen des Koninkrijks zullen worden uitgeworpen terwijl velen uit oost en west zullen aanzitten met Abraham, Izak en Jakob. Israël is nog steeds Gods volk, maar je moet het wel goed uitleggen. 'Want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn' (Rom. 9:6). Calvijn maakt in dit verband onderscheid tussen een algemene verkie-

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 5 augustus verschijnen, dus over drie weken. Copy graag binnen de donderdag een week voor de verschijningsdatum. Het daaropvolgende nr. zal D.V. donderdag 26 augustus verschijnen. Dus ook weer na drie weken. Dit in verband met de vakantietijd. Hierna D.V. weer elke veertien dagen. Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

AvH

zing en een verborgen verkiezing tot zaligheid. Er zijn dus tweeërlei kinderen des verbonds. Het voorrecht van Israël is dat hun de woorden Gods zijn toebetrouwd. Met de komst van Christus is de nationale bedeling van het genadeverbond beëindigd, maar dat betekent niet dat Israël als volk geheel terzijde is geschoven. De Heere heeft de bedding niet verlegd, maar verbreed. De Kerk wordt toegebracht uit Jood en heiden. Zijn er dan twee volken van God? Neen, er is ten diepste maar één volk van God bestaande uit Jood en heiden. De Joden die tot de Zaligmaker gebracht zijn vormen de kern van het Joodse volk. God brengt het geestelijke zaad van Abraham toe uit het natuurlijk zaad. Enkelingen uit het volk der Joden worden toegebracht. Dit bewijst dat de Heere doorgaat met Zijn werk onder Israël. De boom van Israël heeft heel wat takken verloren, maar de boom is wel blijven staan en zal eenmaal zijn volle bloei vertonen. Wij mogen het volk der Joden het Evangelie niet onthouden.

Israël in het licht van de profetie

Hoe zit het met de profetieën van het Oude Testament? Zijn al die profetieën niet vervuld in Christus en worden ze niet vervuld in de christelijke kerk? Of zijn er nog bijzondere profetieën voor het Joodse volk? Staat de stad Jeruzalem op één lijn met steden als Londen en Parijs? De Joden zijn teruggekeerd uit de ballingschap te Babel. Zijn hiermee de voorzeggingen aangaande de terugkeer vervuld? We dienen te bedenken dat profetieën en beloften soms een dubbele of meervoudige vervulling hebben. Soms is er een eerste vervulling, concreet-historisch, bijvoorbeeld de terugkeer uit de ballingschap. Er kan een tweede ver-

vulling zijn in de tijd van Christus. Dan valt te denken aan de profetie over het geween in Rama. Tijdens de wegvoering zal er geweend zijn, maar ook in de dagen van de kindermoord te Bethlehem. Er zijn ook profetieën die betrekking hebben op de gemeente van Christus onder het Nieuwe Testament, bijvoorbeeld Jesaja 52 en Jeremia 31. In 2 Kor. 6:17 past Paulus dit toe op de gemeente. Er kan een persoonlijk geestelijke toepassing zijn van beloften. Te denken valt aan Ezech. 37 waar gesproken wordt over het herleven van dorre doodsbeenderen. Dit is een beeld van de levendmaking uit de geestelijke dood. Soms is er een nadere vervulling in de eindtijd. Hier valt te denken aan de profetieën over Gog en Magog in Ezech. 38 en 39. Gog en Magog zijn symbolische aanduidingen voor anti-goddelijke en anti-christelijke machten, die zich ook in de eindtijd zullen openbaren. Tenslotte zijn er ook profetieën die hun vervulling krijgen op de jongste dag en in de eeuwige heerlijkheid. Wat de beloften betreft kunnen we spreken van profetisch perspectief, dat wil zeggen dat er beloften zijn die stapsgewijze vervuld worden.

Verschillende profetieën hebben een meervoudige vervulling. Met de verlossing uit de Babylonische ballingschap zijn de profetieën aangaande de terugkeer van de Joden niet uitgeput. Veel puriteinen en Nederlandse oudvaders hebben over een terugkeer naar het land der vaders gesproken, toen daar nog niets van te zien was. Ze hebben uitgezien naar het nationale en geestelijke herstel van Israël. De profetieën uit het verleden hebben nog geldigheid in het heden en ook in de toekomst. We lezen in Romeinen 11 dat God Zijn volk niet heeft verstoten. De Heere is de Almachtige. Hij deed het verstrooide volk terugkeren naar het land der vaders. Zou het voor Hem te wonderlijk zijn geestelijk herstel te geven?

Geheel Israël

Israël is de theologische aanduiding van het volk der Joden. We dienen onder ogen te zien wat 'Israël' betekent in Romeinen 11:25 en 26a. We lezen daar: "Want ik wil niet, broeders, dat u deze verborgenheid onbekend zij (opdat gij niet wijs zijt bij uzelf), dat de verharding voor een deel over Israël gekomen is, totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn. En alzo zal geheel Israël zalig worden." Romeinen 9-11 heeft betrek-

king op de weg die de Heere met Israël gaat. In Romeinen 9 spreekt Paulus over de vrijmacht van God met betrekking tot Israël. In Romeinen 10 gaat het over de verantwoordelijkheid van Israël. In Romeinen 11 wordt het doel van de struikeling van Israël beschreven en wijst Paulus op de toekomst van dit volk overeenkomstig het raadsplan van God. De apostel Paulus tekent in Romeinen 11 dat de Heere doorgaat met Zijn werk onder Israël. In Romeinen 11:11-24 wijst Paulus op drie zaken: zaligheid voor de heidenen, jaloersheid bij de Joden en ootmoed in de gemeente. Paulus is zijn eigen volk niet vergeten. De Heere gaat naar de heidenen toe opdat Israël jaloers zou worden en zo de Heere achterna zal schreien. De gemeente uit het heidendom dient Israël tot jaloersheid te verwekken. Vanaf Romeinen 11:25 zet Paulus zijn onderwijs voort aangaande Gods weg met Israël. De apostel wil de Romeinen ervan doordringen wat de Heere met Israël voorheeft. Paulus spreekt van een verborgenheid, dat wil zeggen: iets wat in Gods raad van eeuwigheid besloten lag en nu openbaar wordt tot verheerlijking van Zijn Naam. Er was een gedeeltelijke verharding over Israël gekomen. Die verharding gold dus niet het gehele volk. Er was nog een overblijfsel naar de verkiezing der genade. Die verharding was ook niet definitief, niet altyddurend. De verharding over Israël is wel ontzettend groot, maar ze is toch beperkt en tijdelijk. Ze is slechts gekomen over een deel van Israël en ze zal eenmaal worden opgeheven. Er staat: "totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn." Dat wil zeggen totdat de heidenen op volle sterkte zijn gekomen. Totdat de brede stroom vanuit de heidenwereld is ingegaan. Dan zal de verharding van Israël een einde nemen.

Wat is Israël?

Er zijn in hoofdlijnen drie opvattingen. Sommigen stellen dat het 'geestelijk' Israël is: de kerk uit Jood en heiden. Een sterk argument om deze opvatting af te wijzen is het feit dat in Romeinen 9 tot en met 11 elf maal over 'Israël' wordt gesproken altijd in de betekenis van het Joodse volk. Waarom zou het in vs. 25a dan opeens anders zijn? Anderen zien hierin de ware gelovigen uit Israël, al de uitverkorenen uit de Joden, de optelsom van overblijfsels die er te allen tijde zijn geweest en tot aan het

einde toe zullen zijn. Hiertegen kan ingebracht worden dat 'geheel Israël' als volk, als Israël in meerderheid wordt gezien. Weer anderen zien hierin het Joodse volk als natie, dus het natuurlijke volk in zijn totaliteit. Wanneer de volheid der heidenen is ingegaan, keert God Zich opnieuw tot Zijn oude bondsvolk en zullen er niet enkelen, maar zeer velen de Heere Jezus als hun Messias en Zaligmaker leren kennen. 'Alzo' in Romeinen 11:26a geeft de weg aan waarin takken in de olijfboom worden ingeënt door het geloof in Christus. Bekende oudvaders zagen met groot verlangen uit naar het geestelijk herstel van Israël. Denk bijvoorbeeld aan W. à Brakel. In Romeinen 11 spreekt Paulus vanaf vers 11 over Israël als volk. Als volk heeft de Heere er nog iets bijzonders mee voor. Kanttekening 12 op de Statenvertaling schrijft: "dat is wanneer de Joden met grote hopen en menigte het Evangelie zullen aannemen." Velen zullen worden gebracht tot de zaligmakende kennis van Christus en zo zal Israël als volk weer op volle kracht komen. Nu zijn het nog maar enkelingen, straks een brede stroom. Dan niet slechts een overblijfsel, maar als volk zal Israël weer rijk delen in het heil des Heeren. Thomas Boston schreef in een preek over Zach. 12:12 "Laat de bekering der Joden een onderwerp in onze gebeden zijn. Dat we voor de bekering der Joden de genadetroom mogen aanlopen als een waterstroom. Hebt u enige liefde tot de kerk en tot het werk der reformatie van de wereld? Hebt u een begeerte dat er een grote reformatie in de wereld zal komen, en het leven dat nu tot stilstand gekomen is, weer mag bloeien? Bidt dan om de bekering der Joden!" De val; en de verwerping van Israël zal plaatsmaken voor haar aanneming. De kanttekening spreekt van "grote hopen en menigte". Bij 'geheel Israël' wordt door de kanttekening aangetekend: "Dat is niet enige weinigen, maar een zeer grote menigte en gelijk als de ganse Joodse natie." Het wil evenwel niet zeggen dat alle Joden die dan zullen leven, zalig zullen worden. Maar het zullen er wel zeer velen zijn en Israël zal als volk worden tot een christelijke natie. De wederaanneming van Israël berust op de vrije genade Gods en op de vergeving der zonden die Christus verworven heeft door Zijn bloed. In Rom 11:28 staat dat zij bemind zijn naar de verkiezing. In vs. 29 staat dat de

genadegiften Gods en de roeping Gods onberouwelijk zijn. De Heere zal een wonderlijke weg met het volk Israël gaan. De Heere zal Zijn raad volvoeren. Der Naam Gods zal heerlijk worden. Zo mag Paulus in Romeinen 11 spreken over de toekomst van Israël vanuit een heerlijke verwachting: 'En alzo zal geheel Israël zalig worden.' Hoe, dat weten we niet precies. De Bijbel is geen puzzelboek, geen blauwdruk voor de toekomst. Wat staat opgetekend in Rom 11:25

en 26a zal pas echt duidelijk worden als de tijd daarvoor is aangebroken. Het is daarom niet goed om te gaan rekenen, ook niet goed om moedeloos te worden. Laten we ons maar houden aan het Woord Gods dat stand houdt in eeuwigheid.

Ds. A. van Heteren

BEVESTIGING DS. A. DEN BOER

De tekst voor deze dienst vinden we in Spreuken 27:23-26, waar we lezen:

- 23 *Zijt naarstig, om het aangezicht uwer schapen te kennen; zet uw hart op de kudden.*
24 *Want de schat is niet tot in eeuwigheid; of zal de kroon van geslacht tot geslacht zijn?*
25 *Als het gras zich openbaart, en de grasscheuten gezien worden, laat de kruiden der bergen verzameld worden.*
26 *De lammeren zullen zijn tot uw kleding, en de bokken de prijs des velds.*

Hier wordt gesproken over
HET WERK VAN DE HERDER

I Hij kent de schapen: daartoe spant hij zich gedurig in.

Christus is de goede Herder. Zijn omgang met Zijn schapen wordt in Johannes 10 heel persoonlijk en intiem verwoord. Zo vindt de onderherder in Hem Zijn voorbeeld. Hij moet ijverig zijn in zijn dienst. Er staat letterlijk: kennende zult gij hen kennen.

In hun persoonlijke omstandigheden, want het gaat om het àangezicht te kennen. Het aagezicht openbaart de meest typerende en typische persoonlijke trekken van een schaap. Hoewel, de meesten van ons zouden geen verschil zien tussen honderd schapen. Ze lijken allemaal hetzelfde. De herder echter kent het verschil. Er zijn veel verschillen. Men kan verschillende onbekeerd, maar ook op onderscheiden wijze bekeerd en wedergeboren zijn. Ook komen hier verder de aardse omstandigheden van de schapen aan bod. Hun noden en tranen, hun eenzaamheid en klachten, hun verlorenheid en hun gebrokenheid.

Wat is er een bonte verscheidenheid in de gemeente. De herder heeft er oog voor. Het aangezicht spreekt ook van contact. Spreek met hen, verkeer met hen. En dat geschiede met het hart. Zet uw hart op de kudden. Hier de gemeente bezien onder tweeërlei aspect: in haar geheel (kudde) en als individuen (schapen).

II Hij kent het gevaar: want de schat is niet tot in eeuwigheid.

Bedoeld is te zeggen: alles gaat niet vanzelf goed. Zo spoedig treedt verlies van de kudde en teruggang op. De beademing van het levende Woord is nodig. Dan is de schat wel tot in eeuwigheid. Alleen dan haalt u de eeuwigheid. Het pastorale werk staat onder de ernst van de eeuwigheid. Let op de woorden schat en kroon. Heerlijke benamingen voor het Woord en voor de genade van Christus. De kroon, d.w.z. de eer, is niet van geslacht tot geslacht. Hoe snel vervallen kerk en gemeente niet van het ene geslacht op het andere. Onze dagen tonen dat heel duidelijk. De kerk vervalt in snel tempo. Ken daarom het gevaar. Wees getrouw in uw bediening. Het gaat erom, dat zielen gered worden voor de eeuwigheid. Hoe heerlijk als deze schat van Gods genade in Christus hier wordt gekend en meegaat tot in de eeuwigheid. De grote Herder der schapen leidt Zijn kudde aan de eeuwige fonteynen des heils.

III Hij kent de weide: daarover spreekt vers 25.

Het natuurlijke beeld is rijk. Na de koude en doodse winter is het een heerlijk gezicht om het jonge, tere gras te zien. Het is als een openbaring. We hadden het nauwelijks zo verwacht, toen het nog donker en kil

was in de natuur. We treffen hier een rijk beeld van de prediking en van het voedsel voor de kudde. Het Woord van Gods genade is een openbaring, midden in de dood van mensenlevens. Dan durft men niet meer te hopen op leven en vreugde. Dan denken we dat het nimmer meer anders en beter kan worden. Maar de gang der natuur is een beeld van het Woord en de prediking ervan. De prediker mag vanuit die levende openbaring van het Brood des levens spreken. Christus brengt het leven in de dood.

Dan worden ook de grasscheuten gezien. Let op de parallel: geopenbaard worden en gezien worden. Dat laatste vult iets aan: we gaan het zelf ook opmerken en bevinden.

Als die openbaring plaats vindt, moet men de tijden waarnemen. Dan kunnen de kruiden der bergen verzameld worden. Hier weer nieuwe gedachten, want nu gaat het over kruiden, die dienen tot genezing en tot een gezonde lichaamsopbouw. Juist in de hogere regionen van de bergen groeien de beste kruiden. Maar deze moeten verzameld worden. Aan het verzamelen gaat het onderscheidende kennen vooraf. Niet zozeer moeten deze alleen gegeten en genoten worden, maar verzameld worden, d.w.z. het dient zelfs ook voor latere dagen. Onderwijs is meer dan vertroosting. De studeerkamer is de plaats van het verzamelen. Ook de kansel, want daar wil de Heere de meeste nieuwe zaken tonen. Maar de gemeente in de bank moet óók verzamelen, tot zich nemen. De hoorders moeten hun tijd waarnemen. Heden, zo gij Zijn stem hoort. Stel het dan niet uit. Neem de tijd waar: het gras openbaart zich.

Hiermee wordt niet bedoeld dat u moet wachten op het buitengewone, het in uw oog krachtdadige. Het gaat niet allereerst om een openbaring in uzelf, al sluiten we dat nimmer uit, maar het gaat vooreerst om een openbaring vanuit het Woord. Dat is de prediking ervan, toegepast en verlevendigd door de Heilige Geest. Neem uw tijd waar. Uw kwalen van ongelof en kleingelof zullen erdoor weggenomen worden en uw hart vindt voeder genoeg.

IV Hij kent zichzelf.

De herder moet zelf ook leven. Lammeren en bokken dienen tot het onderhoud van de herder. Zo is dat in het natuurlijke beeld wel, maar in het geestelijke verstaan ervan ligt dat iets

anders. In zekere zin leeft ook de herder, de pastor, van zijn kudde. Niet alleen in de zorg voor levensonderhoud. Vooral ook in een ander opzicht. De herder vindt in zijn werk zelf ook voedsel. Hij mag er dagelijks mee omgaan en dat betekent ook voor hem een zien van de openbaring van de weiden en het gras. Hij mag er ook extra van genieten, als hij zijn werk doet. Dat is het voorrecht van de herders.

De Heere Jezus heeft dat geheel anders beleefd. Bij Hem ligt het andersom: de schapen kunnen slechts

van Hem leven. Toch was er voor Hem ook loon, namelijk de Hem voorgestelde vreugde.

Ken uzelf, broeder. Laat ook uw ziel bedauwd worden. U ziet een treffelijke taak u voorgesteld. De Heere heeft u in een wonderlijke weg dit nog weer gegeven. Vat uw taak met liefde op, liefde tot de Heere en liefde tot de gemeente. De Heere openbare u de grasscheuten, de nieuwe blijken van Zijn gunst.

Gemeente, zamel in. Het is genadetijd. Zie vooral op de grote Herder der schapen, dan zal het wel zijn.

Het is bemoedigend dat alle 'steigerwerk' voor het Koninkrijk Gods: predikers, ambtsdragers i.h.a., hun wijze van werken, hun innerlijk gevoelen en bedoelen, het wordt alles weer afgebroken, opdat Gods werk temeer zichtbaar worde. Deze wetenschap is bemoedigend en ontspannend.

II. Er is een sterke band tussen de gemeente van Filippi en Paulus gegroeid: het is zijn eerste gemeente. Hoe hebben ze met hem meegeleefd in zorgvolle tijden. Het is bijzonder verkwikkend dat te ondervinden. Ook wij mochten dat de afgelopen jaren ondervinden van velen uit alle delen van ons land. Het is tot op deze bijzondere dag te merken. Dat doet goed. In de moeite zijn banden gegroeid. Dat verkwikt je ziel. Vaak blijkt dat meeleven op momenten dat je in de put zit De HEERE heeft veel goeds bij ons gedaan.

Het is groot te mogen weten dat alle dingen je ten goede dienen, ook tot je eigen zaligheid

Want je hebt ook als ambtsdrager een ziel en je staat voor de eeuwigheid. Dat een prediker zalig wordt is óók een wonder. Paulus is verlegen om het gebed van de gemeente Er behoort een wisselwerking te zijn tussen dienaar en gemeente. Als u mij vol bidt, zal ik u vol preken.

Dat dient uw en mijn zaligheid. Dat gebed is vrucht van de liefde die de Heilige Geest in het hart uitstort. De Geest Die te hulp wil komen om de bruid van Christus, Zijn gemeente toe te bereiden. Dat is tot eer van de Bruidegom. Bidt om de leiding en verlichting van de Heilige Geest. Dan is er altijd een open venster, zelfs in de donkerste kerker en zal het licht van Gods genade binnendringen. Dan zal ik Zijn lof zingen, zelfs in de nacht van zielsverzoeking en van strijd.

III. Paulus verwacht en verlangt heel sterk dat hij in niets zal beschaamd worden: dat zal blijken dat hij niet tevergeefs veel moeite kent, zoals zijn evangenschap. Hij zal zich te allen tijde verblijden in de HEERE.

Hij begeert dat Christus wordt grootgemaakt, hoe zijn weg ook zal zijn. Zoals eens in Filippi toen hij en Silas gevangen zaten en wonderlijk bevrijd werden, waarbij de gevangenbevaarder met zijn hele huis tot geloof kwam. Wat voor gelegenheden heeft de apostel niet gekregen en benut tijdens alle verhoren om voor overheden en rechters te getuigen van zijn hoop op God? Wat een vrijmoedigheid is hem daartoe niet geschonken.

SAMENVATTING INTREDEPREEK DS. A. DEN BOER

te Tholen/Oud-Vossemeer op 30 juni 2004.

Tekst: Filippenzen 1 vers 18-20:

"Wat dan? Nochtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een deksel, hetzij in der waarheid, verkondigd; en daarin verblijd ik mij, ja ik zal mij ook verblijden. Want ik weet, dat dit mij ter zaligheid gedijen zal, door uw gebed en toebrenghing des Geestes van Jezus Christus, volgens mijn ernstige verwachting en hoop, dat ik in geen zaak zal beschaamd worden, maar dat in alle vrijmoedigheid, gelijk te allen tijd, also ook nu, Christus zal groot gemaakt worden in mijn lichaam, hetzij door het leven, hetzij door den dood".

De apostel Paulus schrijft deze woorden vanuit een benarde positie: hij zit gevangen!

Hij wijdt daar niet over uit: het gaat niet om zijn persoon, maar om de komst van Gods Koninkrijk. Hij is wel gebonden, maar het Woord van God niet. Zijn verdrukking dient de verbreiding van het Evangelie.

Ons thema is: **De blijdschap om de voortgaande Christusprediking;**

Deze :

1. is onafhankelijk van menselijke bedoelingen

2. vereist het gebed van de gemeente

3. vraagt om algehele dienstbaarheid van de prediker.

I. De Heere Jezus gaf bij Zijn hemelvaart het bevel om het Evangelie te prediken en verbond daaraan de belofte van Zijn bijstand door de Heilige Geest. Want er kunnen onmogelijke omstandigheden, grote geva-

ren, onbekwaamheden, zorgen en moeiten, nood en dood met dit werk gemoeid zijn. Paulus ondervindt het aan den lijve: in de wereld zult gij verdrukking hebben en gij zult uit de synagoge geworpen worden om Mijns Naams wil. Maar het Evangelie getuigt van de volkomen bevrijding uit alle banden en van alle nood. Paulus is gebonden vanwege de boodschap van bevrijding! Niet om een misdaad, maar om een weldaad. Het grootste goed maakt de mensen kwaad. Er zijn predikers die het niet op Paulus voorzien hebben. Ze zijn jaloers op hem, die in Filippi bij velen gehoor vond. Hoe gauw zit de persoon van de prediker er tussen. Zij waren gevoelig voor eer van mensen. Of was Paulus voor hen te radikaal, daar hij niets van de mens, ook niets van zijn godsdienst spaarde? De boze is erop uit om predikers van hetzelfde Evangelie uit elkaar te drijven.

Paulus is van dit alles (eigen omstandigheden en onzuivere motieven bij anderen) niet ondersteboven. Dat alles zal Gods werk niet tegenhouden, integendeel. Het laatste woord van Handelingen (waar Paulus ook gevangen zat) luidt: onverhinderd! Hoe belangrijk de gezindheid van de prediker en van alle leden der gemeente ook is (Zie hoofdstuk 2), het is niet bepalend voor de voortgang van het Evangelie. Dat bewaart voor moedeloosheid.

De gevangen prediker, de gekooide vogel zingt het hoogste lied van zijn Koning. Het gaat om de schat van het Evangelie in een aarden vat. Predikers zijn beperkt, feilbaar en kwetsbaar.

De zaak van Jezus Christus is het waard om verdedigd te worden en je er nooit voor te schamen.

Paulus verlangt dat Christus zal groot gemaakt worden 'in zijn lichaam': in zijn menselijk, kwetsbaar bestaan, in alle omstandigheden; in en door alles wat de mensen van hem horen, zien en merken. Ook als hij sterven moet. De Heilige Geest wil dat gebruiken tot eer van Christus. Wat een belijdenis,

wat een genade om vrijmoedig en heel persoonlijk te getuigen, en de HEERE geve mij en u dat: het leven is mij Christus en het sterven gewin. Dan gaat het goed en komt het goed. Ook al wordt hier bedrukt met tranen gezaaid; om eens juichend de vruchten te maaïen en te goeder uur zijn schoven te dragen in de schuur. Amen.

er en verschillende werking en verschillende vrucht is.

Van der Meiden wijst ook op de gelijkenis van het zaad. Er is geen vierderlei zaad, maar wel vierderlei vrucht. En gelijk de aarde bewerkt moet worden, zo worden zonder de bearbeiding van het hart door Woord en Geest mensen geen goede hoorders. Van nature heeft niemand een open hart, een besneden hart. De van de Vader geschonken Geest werkt deze vernieuwing door het Woord. Van der Meiden schrijft: wij menen te mogen constateren dat de Heilige Geest leert een bijzondere werking van de Geest met het Woord, wanneer er van wedergeboorte, geloof en vernieuwing van het hart, inlijving in Christus, zaligheid sprake is. Van der Meiden wijst op 34 teksten uit de Heilige Schrift. Aan uitspraken van Calvijn gaat hij niet voorbij. Maar deze dienen tot onderbouwing van zijn overtuiging. Ook wordt gewezen op de hoofdstukken drie en vier van de Dordtse Leerregels. Van der Meiden zegt: wij mogen vaststellen dat onze Canones de genoemde bijzondere werkingen van de Heilige Geest zien als door God gewrocht met het Woord. De bijzondere werking van de Geest wordt steeds verbonden met de verkondiging van het Evangelie. Naar van der Meiden's oordeel wordt zo de lijdelijkheid niet gekweekt. Van de verantwoordelijkheid van de mens wordt niets afgedaan. Ook niet van de rijke verkondiging aan de mens, maar de boodschap van de Heilige Schrift vindt alleen ingang en uitwerking als de Heilige Geest door en met het Woord getuigenis geeft in onze harten. Roeping is te strijden tegen de degradatie van het Woord, maar ook tegen de objectivering van het Woord. Doen alsof het Woord alles is en er van een bijzondere werking van de Geest geen sprake is. Zo stelt men Woord en Geest identiek. Het Woord is dan alles. De Geest is Woord geworden. Over het genadewerk in het hart wordt schier niet meer gesproken. Zeker moeten wij ons confronteren met het Woord en ons afvragen hoe staan wij tegenover het Woord. Maar het houdt niet in een uitsluiting van de vraag: hoe sta ik met mijn innerlijk leven tegenover de God van dat Woord en de Auteur van dat Woord. Wie het Woord beluistert, ontvangt nog niet de Persoon van de Heilige Geest in Zijn zaligmakende werking. Wanneer het Woord gezien

VAN DER MEIDEN (7)

Geesteswerking met het Woord

In de Bijbel wordt gesproken over het Woord en de Heilige Geest. Het is niet onbelangrijk na te gaan wat de Heilige Schrift daarvan zegt en hoe de verhouding is. Tot de heilige zaken die volkomen zeker zijn, moet behoren dat de Bijbel is het Woord van de Heere. Zowel in het Oude als in het Nieuwe Testament komen we het tegen. We mogen niet voorbij zien aan wat de Heere zegt. In Jer. 1: 12 lezen we dat de Heere waakt over Zijn Woord om dat te doen. Het is naar Zijn zeggen onweerstaanbaar als het vuur of als een hamer. Jer. 23: 29. Het is geen magische kracht, want het doet wat Hem behaagt, Jes 55: 10. Tegenover de menselijke vergankelijkheid staat de macht van het Woord van de Heere, dat blijft in der eeuwigheid, Jes 40: 8. Het getuigenis van het Nieuwe Testament is niet anders. De Heere Jezus heeft geleefd bij en gewezen op de Schriften. Met nadruk sprak Hij: daar staat geschreven. De machtige werking van de Heilige Schriften komen we tegen. In Hebr. 4: 12 is het vastgelegd: levend is het Woord van de Heere, krachtig, scherper dan enig tweesnijdend zwaard en zo doordringend dat het vaneen scheidt ziel en geest, spieren en merg en een beoordeler is van gedachten en overleggingen van het hart. Vandaar dat het Woord niet los gezien mag worden van God. En zo niet van Christus en de Heilige Geest. Wie met het Woord van God in aanraking komt, komt met de God van het Woord in aanraking. Dit zelfde kan gezegd worden van Christus Jezus en de Heilige Geest. Beiden spreken ook in en door het Woord. Het moet gezegd worden dat de Heilige Geest altijd werkt met het Woord en zich nimmer onttrekt aan het Woord. Het is de Geest van wijs-

heid en van openbaring om God recht te kennen. En daardoor is er een innerlijke verlichting. (Ef 1: 17, 18). Paulus noemt zijn prediking een bediening van de Geest. (2 Kor. 3:8). Daarom moeten we erkennen de nauwe verwantschap tussen Woord en Geest. Van belang is nu na te gaan hoe we die verhouding moeten zien. Bijzonder in het genadewerk. Werkt de Heilige Geest altijd door of met het Woord. Is die werking altijd dezelfde of moeten wij spreken van een bijkomende werking van de Geest? In 1949 heeft prof Van der Meiden bij de rectoraatsoverdracht een rede uitgesproken met als titel: de bijzondere Geesteswerking met het Woord. Dit aan te tonen achtte van der Meiden noodzakelijk. Hij constateerde de overschatting en de onderschatting van de Heilige Schrift, met de eerste bedoelt hij dat men het inwendige woord stelt boven de Schrift. De letter maakt dood, maar de Geest maakt levend. Met de tweede doelt hij op de uitspraak: waar het Woord van God spreekt, daar spreekt de Geest. En wie het Woord en de Geest scheidt, die verleidt de Kerk. Wie het Woord leest of hoort laat de Geest in zich werken. Wie dit Woord verwerpt, wederstaat de Heilige Geest. Van der Meiden wil niet ontkennen dat de Heilige Geest met en door het Woord werkt, en zo in de prediking maar het samengaan van Woord en Geest betekent niet, dat de werking van de Heilige Geest als vanzelf samenvalt met de prediking. Hij wijst op Jes 55: 10, 11. In deze verzen wordt gezegd, dat het Woord niet ledig tot God zal wederkeren. Het Woord keert niet met lege handen tot de Heere weder. Maar het zal doen wat Hem behaagt en volbrengen waartoe Hij het zendt. In deze woorden wordt uitgedrukt dat

wordt als één met de Geest namelijk zo dat de Geest Woord geworden is en die Geest altijd werkt dan heeft een ieder die gelooft, alles. Dan heeft men niets te maken met geestelijke ervaring. Niets te maken met de vraag of men wedergeboren is of niet. Dan heeft men ook niet te staan naar het werk van de Geest in het hart en niet te spreken of te preken over Gods doorleidende genadewerk. Wie het Woord gelooft, gelooft in de Christus, is met Hem opgewekt en is in Hem der wet gestorven. Men is bezitter van de Heilige Geest. Over geestelijke worstelingen behoeft niet meer gesproken te worden. Het geloof nu dient als gave van God, gave van genade, als wonder van de Geest, gewerkt door Zijn herscheppende werking in het hart gepredikt te worden. Efeze 2: 8. Dit wonder van de Geest mag niet verzwegen worden. Wanneer in de bediening van het Woord niet goed uitkomt waarin dit wonderwerk bestaat, wordt een essentieel deel in de bediening gemist. Dan wordt elke poging om de

mens toch een deel van het zalig worden toe te schrijven, niet afgewezen. Met overtuiging zegt van der Meiden: wie de volstreekte onmacht van de mens niet aantast tot in de wortel, wie het Woord predikt zonder te wijzen op de noodzakelijkheid van de bijzondere werking van de Geest dus op de volstreekte noodzaak van Gods genade en de hoofdzaak voor bijzaak aanziet, misleidt zichzelf en anderen. Te zwaar gezegd?

Van der Meiden geeft veel ter overdenking. En geeft stof tot gesprek. Het gaat over een zeer belangrijke zaak. Een zaak voor leven en sterven. De Heilige Geest in Zijn werking is onmisbaar. Gods Woord wijst er ons op en de belijdenis zwijgt er niet over. Welke reactie is er in ons leven? Ik heb slechts te horen de eis van het geloof. Welk een zwaarte heeft het in onze prediking, in ons huisbezoek? Of heeft van der Meiden het over een achterhaalde zaak? Nadenken en spreken is geboden!

Ds. M.C. Tanis

Als Paulus ons lichaam een vernederd lichaam noemt, dan bedoelt hij daarmee aan te geven hoe het met dat lichaam na de zondeval gesteld is. Het is onderworpen aan zwakheid, aan ziekte, zelfs aan de dood. Wat zijn er veel ongemakken, die samenhangen met de broosheid van ons lichaam. Bovendien is het lichaam menigmaal ook het instrument waarmee we de zonde bedrijven. Onze handen, onze voeten, onze ogen, onze oren, onze mond, alles stellen we in dienst van de zonde. En de ware christen ervaart het als heel pijnlijk vaak, dat hij vanwege de gesteldheid van zijn lichaam God niet kan dienen zoals hij zou willen. Met heel zijn hart en heel zijn ziel en al zijn krachten. Maar ook met heel zijn lichaam.

Lang niet iedereen zal Paulus in deze gedachtengang willen volgen. Velen zijn het helemaal niet met hem eens. Ons lichaam een vernederd lichaam? Ja, misschien als we oud en gerimpeld zijn geworden, maar toch zeker niet als we jong zijn en sterk en mooi! Velen gaan zelfs zo ver dat ze met hun lichaam afgoderij bedrijven. Er wordt wel gezegd, dat we leven in een hedonistische tijd. Daarmee wordt bedoeld op het feit, dat de mens er op uit is zoveel mogelijk te genieten. Ook te genieten van en met zijn lichaam. Er is een lichaamscultuur ontstaan. Dat zien we in de onbeschaamde aandacht die zo uitbundig gegeven wordt aan het geheel of gedeeltelijk blote lichaam van mannen en vrouwen en aan alles wat met dat lichaam gedaan kan worden op het terrein van de sex. Die lichaamscultuur komt ook uit in de overmatige aandacht die besteed wordt aan lekker eten en - vooral ook - drinken. Zulke dingen had Paulus in zijn tijd ook gezien bij de antinomialen, van wie hij in vers 18 zei, dat ze van de buik hun God maakten.

De christen weet echter dat zijn lichaam inderdaad 'vernederd' is. Ook zijn lichaam moet verlost worden. Wil het echt aan het doel beantwoorden dat de Heere met de schepping van dat lichaam had, dan moet er veel veranderen. Een christen, die hier op aarde verder moet met zo'n vernederd lichaam weet van 'zuchten', verwachting van de verlossing van ons lichaam (Rom. 8:23).

PAULUS EN DE FILIPPENZEN - 45

Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat het gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen aan Zichzelf kan onderwerpen.

Fil. 3:21

Christenen leven in de verwachting van de wederkomst van hun Zaligmaker. Ze verwachten Hem als Persoon. Hem hebben ze lief gekregen en dus is er verlangen naar de vereniging met Hem. Maar zij weten ook, dat als Hij komt, Hij niet met lege handen komt. Als Hij komt dan zal Hij heerlijke dingen doen.

Wat Hij dan komt doen drukt Paulus in een enkel woord uit: de verheerlijking van ons lichaam. Ja, zo staat het in het laatste vers van hoofdstuk 3 en hiermee sluit de apostel dan dit gedeelte af.

Verbaast u dat? Had u eigenlijk wat anders verwacht? Zijn er geen belangrijker dingen te noemen dan de verheerlijking van ons lichaam? Ons lichaam? Is dat dan zo belangrijk? Is dit uw reactie?

Hoe zou het komen dat we geneigd zijn zo te denken? Is dat doordat we toch niet echt bijbels over ons lichaam

denken? Dan hebben we ook het onderwijs uit vers 21 hard nodig.

Ons vernederd lichaam

Er is een groot verschil tussen onze lichamen zoals ze nu zijn en zoals ze zullen worden. Paulus noemt het lichaam dat we nu hebben een 'vernederd' lichaam. Een lichaam in staat van vernedering. Nee, daarmee is niet gezegd dat hij het lichaam minacht en ons wil leren om ons lichaam maar als van weinig of geen belang te achten. Die gedachte is hier en daar aangehangen en er zijn er nog die van deze gedachte niet vrij zijn. Het lichaam wordt dan beschouwd als de bron van al onze ellende en de oorzaak van ons zondigen. Maar nee, zo is het niet.

De zonde zit niet in het lichaam, maar in de ziel. Het lichaam mag dan vaak wel het instrument zijn waarmee we de zonde bedrijven, maar het is niet de zetel van onze zonde. Dat is ons hart. Denk aan het woord van de Heere Jezus in Mark. 7:21: *Uit het hart des mensen komen voort...* En dan noemt de Heiland allerlei ongerechtigheid, die in ons hart hun oorsprong hebben.

Ons verheerlijkte lichaam

Maar, zo zegt Paulus, zo blijft het niet. Ons vernederde lichaam zal verheerlijkt worden. Het zal zelfs gelijkvormig worden aan het verheerlijkte lichaam van Christus. Hoe dat zal zijn? We weten er maar weinig van. Het gaat in vele opzichten ons begrip ook ver te boven. Maar, ondanks alles wat we er niet van zullen kunnen zeggen, staat één ding vast: dat lichaam zal straks geen zwakheden en gebreken meer hebben en dat zal nooit meer getroffen worden door ziekte, pijn of dood. Het zal ook nooit meer dienen als een middel om de zonde mee te bedrijven. Heel het lichaam, met alle lichaamsdelen, zal dan uitsluitend in dienst staan van de verheerlijking van God en Christus.

Het wordt immers vergeleken met Christus' verheerlijkt lichaam. Daaraan zal het gelijkvormig zijn. En we weten een klein beetje wat dat verheerlijkte lichaam van Christus was. Het lichaam waarmee Hij opstond uit het graf; waarmee Hij verscheen aan de discipelen, die achter gesloten deuren bijeen waren; waarmee Hij voor de ogen van Zijn discipelen opvoer ten hemel. Christus' verheerlijkt lichaam is een lichaam dat volmaakt geschikt is voor een volmaakt leven in een plaats van volmaaktheid. Welnu, zo zal het ook zijn met de lichamen van hen die waarlijk christen zijn en die met ziel en lichaam gekocht zijn met het bloed van het Lam.

Het zou te ver voeren om hier alles te citeren wat Paulus erover geschreven heeft met name in het prachtige opstandingshoofdstuk 1 Cor. 15. Maar daar krijgen we er een indruk van hoe het zal zijn, als de apostel zegt, dat wat gezaaid is in oneer, opgewekt zal worden in heerlijkheid en wat gezaaid is in zwakheid opgewekt zal worden in kracht, enzovoort. Heerlijkheid zal het kenmerk van de lichamen van de verlostten zijn. Geen enkel gebrek, geen enkele zwakheid, geen enkele onvolkomenheid. Ook in dit opzicht zijn de eerste dingen voorbij gegaan en is alles nieuw geworden.

Zeg eens, als we dit vooruitzicht hebben, zouden we dan ons lichaam ooit nog durven gebruiken in de dienst der zonde? Dat lichaam, ook al is het nu nog behept met allerlei gebreken, is bestemd voor de heerlijkheid. Het is

een stukje van Gods schepping, dat door Hem hersteld zal worden. Zal ik er dan nog mee durven zondigen? En doet het geen pijn als we bedenken hoe vaak we ons lichaam in dienst van de zonde hebben misbruikt? Laten we dan bidden met de dichter: Laat U mijn tong en mond en 's harten diepste grond, toch welbehagelijk wezen. En niet alleen mijn tong en mond, maar elk lichaamsdeel. Gekocht met bloed, maar dan ook geheiligd door de Geest.

De kracht van Christus

Paulus geeft ook aan hoe dat alles tot stand zal komen. Hij doet dat omdat hij op een tegenwerping rekent. Ook in zijn dagen ontmoette de boodschap van de wederopstanding des vleses al heel wat tegenstand en verzet. Net zoals dat ook nu het geval is. Wederopstanding? Maar dat is toch onmogelijk? Dat zal toch nooit gebeuren? Hoe kan God de vergane stofdeeltjes van de lichamen der Zijnen weer bij elkaar brengen en die lichamen herstellen? Mensen zijn soms door wilde dieren verscheurd en opgegeten. Anderen zijn verdronken en hun lichaam is nooit meer gevonden. Door haaien gegeten. Weer anderen zijn tot stof verbrand en hun as is door de wind verstoven. Hoe kan er dan een opstanding zijn? Onmogelijk!

Paulus is die tegenwerpingen voor. Hij zegt dat Christus dit werk doen zal 'naar de werking, waardoor Hij alle dingen aan Zichzelf kan onderwerpen'. Christus zal een ongeken- de 'energie' gebruiken. Paulus zegt hier letterlijk: 'naar de energie van Zijn dynamiet'. Die begrippen kennen we wel. We kunnen ons er ook wel wat bij voorstellen. De verhoogde Christus beschikt over een ongeken- de en onbegrensde macht en kracht en het staat Hem volkomen vrij daar gebruik van te maken. We zouden kunnen spreken van de 'kosmische almacht' van Christus. Alle macht in hemel en op aarde, zo noemt Hij het zelf.

Nu, als die energie wordt ingeschakeld, zou er dan nog iets onmogelijk zijn? Zijn er dan nog dingen die Christus niet aan Zich zou kunnen onderwerpen, maar die met succes weerstand zouden kunnen blijven bieden aan Hem? Dàt is onmogelijk. Niet het geloof in de wederopstanding is ongegrond en ongerijmd,

maar het niet-geloven in die wederopstanding is ongegrond en ongerijmd, zeker in het licht van de onbegrensde almacht van de Zaligmaker. Hij zal daarom alle dingen gewis aan Zich kunnen onderwerpen. Niets uitgezonderd. En geen enkele christen hoeft verlegen te staan als hij links en rechts tegenwerpingen tegen het Evangelie hoort maken. We hebben toch een machtige Zaligmaker.

Stel u een bergbeklimmer voor; iemand die in die bergsport de nodige faam heeft verworven. Hij heeft al heel wat toppen bedwongen. In de Alpen, in de Rockies in Amerika en op nog andere plaatsen. Iedereen is er van overtuigd dat de man in staat was die dingen te doen. Stel, dat die beroemdheid u meeneemt naar Zuid-Limburg en dat hij u voorstelt de Vaalser berg te beklimmen. Houdt u dan uw hart vast en probeert u hem er dan van te weerhouden om die 'berg' te beklimmen omdat u bang bent dat hij de top daarvan nooit zal kunnen halen, slechts 321 meter hoog? De gedachte alleen al is te dwaas. Nu dan, als Christus in staat is alle dingen aan Zich te onderwerpen door Zijn onbegrensde macht, zal Hij dan machteloos staan als het aankomt op de opwekking der doden? Die gedachte is toch al te dwaas?

Vanwege die macht van Christus kon Paulus uitroepen toen hij voor koning Agrippa stond: *Wat? Wordt het bij u ongelofelijk geoordeeld, dat God de doden opwekt?* (Hand. 26:8). Heus, heb hier maar geen zorg over. En weet ook dit: Hij die dit werk doen zal is Dezelfde die ook in staat is door te dringen binnen de duisternis van zondige zielen en die machtig is stenen harten te veranderen in vleses harten. Hij kan alle dingen doen die Hij wil doen.

Het ging over hemelsgezindheid. Maar, zo vraagt nu iemand, als christenen dan zo hemelsgezind zijn, zijn ze dan nog wel in staat om hun taak op aarde te verrichten, of zijn ze daarvoor eigenlijk niet meer geschikt? Een overbodige vraag! Zie het aan Paulus zelf. Wat was hij hemelsgezind. Maar ook, wat heeft hij veel goeds gedaan hier op aarde en wat was hij ijverig in het volbrengen van zijn taak, bij dag en nacht!

ds P. den Butter

BRIEVEN AAN OUDERS (33)

Inderdaad – het zwaard week niet van Davids huis. Amnon, Davids oudste zoon, werd omgebracht met het zwaard. 't Was de tweede zoon die David verloor. Opnieuw moest hij bij een geopend graf staan.

Wat Amnon had gedaan was verschrikkelijk. Hij was verliefd geworden op zijn half-zuster, op Tamar. Hij kwijnde gewoon weg van verliefdheid. Toen kreeg hij raad van zijn vriend Jonadab. Amnon ging op bed liggen en zei tegen iedereen dat hij ziek was. Zijn vader kwam bij zijn zoon op ziekenbezoek, en toen verzocht Amnon zijn vader of Tamar hem mocht verplegen. Zijn verzoek werd ingewilligd, en toen is het erge gebeurd. De wellust nam zo toe dat hij Tamar met geweld nam. Ze dacht de dans te ontspringen. Ze zei: 'vraag het aan de koning en die zal wel toestemming geven dat we met elkaar trouwen'. Helaas – er was geen ont-komen aan de kracht van Amnon. Hij heeft haar genomen, met geweld genomen, haar geheel onteerd, haar leven verwoest; en toen hij zijn zinnen had bevredigd, werd zijn liefde veranderd in haat. Scheldend heeft hij haar weggejaagd, het laten voorkomen alsof zij zichzelf had aangeboden.

Ook vandaag kan allerlei gebeuren in onze gezinnen. Ik denk aan broers en zussen. Ouders, ik bedoel niet dat u voortdurend alert moet zijn. We vertrouwen onze kinderen. Daar hebben ze ook recht op. Doch wij en onze kinderen zijn zondaars, tot alle boosheid geneigd. Daarom moet u niet denken: het zal mijn kinderen niet gebeuren. We vouwen des te meer onze handen en bidden de Heere of

Hij onze kinderen voor alle kwaad wil bewaren. Ze hebben ouders nodig die ze omringen met het gebed, en dat elke dag weer.

Absalom, de broer van Tamar ontfermt zich over zijn zuster, en hij zweert wraak. Hij vreest niet de Heere. God heeft gezegd: 'Mij komt de wrake toe, Ik zal het vergelden'. Absalom is vast besloten om zijn zuster te wreken. Zelfs twee jaar lang kan hij wachten. Het was de tijd dat de schapen geschoren werden. Dan werd er feest gehouden. Op dat feest werden al de zonen van de koning uitgenodigd. Ook Amnon; en toen heeft Absalom zijn jongens de opdracht gegeven om Amnon met het zwaard te doden. Zo is geschied.

Absalom, vreemd zijn vader, is gevlucht. Hij ging naar zijn schoonvader, de koning van Gesur. Als een balling heeft hij daar drie jaar geleefd. Opnieuw werd David dus in rouw gedompeld. Zijn oudste zoon vermoord. O Davids zonden waren vergeven. Gods barmhartigheid, Gods vergevende genade was over hem. Maar wat hij zegt in Psalm 51: "Mijn zonde zie 'k mij steeds voor ogen zweven", was werkelijkheid niet alleen toen, nadat Nathan tot hem was gekomen, en gezegd had: "Gij zijt die man", maar ook nu. 't Is zo erg als we ons bewust worden: zo vader, zo zoon. 't Is zo erg als je in je eigen kind je eigen beeld terugziet. Reken maar dat satan ook niet stilzit, hij, de verklager der broederen!

ds. P.v.Z.

te klampen, telkens en telkens met diezelfde vraag: "Doe mij recht tegen mijn wederpartij!" En dan komt er een ogenblik dat de rechter overstag gaat. Omdat hij plotseling menslievender is geworden? Welnee. Om geen andere reden dan dat hij dat gezeur aan zijn hoofd beu is. Hij wil er van af zijn. Hij doet haar recht! En zo ontvangt die vrouw wat haar zo hoog zit.

Waar ze het aan te danken heeft? Aan haar aanhoudende roepen! Aan het feit dat ze niet ophield hand en oog op te heffen naar deze rechter. Ze kon eenvoudig niet anders. Waarom hield ze toch zo aan? Waarom stopte ze niet? Omdat haar nood daarvoor te groot was. Overstelpend groot. En daarom was haar gebed overstelpend dringend. En overstelpend aanhoudend...

Als de Heere Jezus deze gelijkenis gesproken heeft, ziet Hij de kring van Zijn hoorders rond. Hij wijst nog eens met nadruk op de omslag bij die goddeloze rechter. "Hoor, wat de onrechtvaardige rechter zegt! Welnu", zo vervolgt de Heere Jezus, "zal God dan geen recht doen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen? Hij zal hun haastig recht doen!" Ik weet van een rechtvaardige Rechter, zo lijkt de Heere Jezus te zeggen. Een Rechter in de hemel. Het is Mijn eigen Vader. Zo veel te meer dan die onrechtvaardige rechter hier op aarde zal de Heere horen naar hen die roepen tot Hem bij dag en bij nacht! Ze zullen bij Hem gehoor vinden. Hij zal hun gebeden gewis verhoren.

Opvallend is het dat de Heere Jezus in dat verband spreekt over "Zijn uitverkorenen". De belofte die Hij hier geeft, richt Hij op hen. De vervulling van deze belofte zal dus de uitverkorenen ten deel vallen. Geen anderen dan die! Zo zullen we het toch moeten lezen, wat hier staat.

die dag en nacht roepen...

Deze gelijkenis en de verklaring ervan sluiten aan bij wat we tot dusver gevonden hebben als antwoord op de vraag: voor wie zijn Gods beloften? Herinnert u zich nog wat dat antwoord de vorige keer was? Op grond van een aantal gegevens uit de Heilige Schrift constateerden we dat de vervulling van Gods genadige beloften bestemd is voor degenen die Hij van eeuwigheid verkoren heeft tot de zaligheid. Zijn uitverkorenen dus.

VOOR WIE ZIJN GODS BELOFTEN? (4)

Het is een altijd weer een tot de verbeelding sprekende gelijkenis van de Heere Jezus, de gelijkenis die we vinden aan het begin van Lukas 18. Ik doel op wat de Heere Jezus vertelde over die twee mensen in die ene stad: de rechter die God niet vreesde en die geen mens ontzag en de weduwe aan wie onrecht was aangedaan. Ze lijken niets met elkaar te maken te hebben. Maar dat verandert als die vrouw bij de rechter verschijnt. Haar nood is groot. En slechts één kan haar helpen: diezelfde rechter. Ze roept het hem

toe: "Doe mij recht tegen mijn wederpartij!" Maar hij wil niet. Hij heeft namelijk in één oogopslag al gezien dat hij aan die vrouw niets verdienen kan. Hij is een goddeloos mens die ondanks zijn hoge ambt het recht vertrapt en om God en mens niet geeft. Maar dan die vrouw... Ze laat zich zomaar niet wegsturen. Daar is haar nood te groot voor. De volgende dag staat ze weer voor hem. En al laat hij haar misschien wel door de gerechtsdienaars de deur uitzetten, ze laat geen gelegenheid onbenut hem aan

Maar nu voegt de Heere Jezus aan dat woord 'uitverkoren' in deze gelijkenis wel iets toe. Hij spreekt over "Zijn uitverkoren, die dag en nacht tot Hem roepen." Die zal Hij recht doen, zij zullen gehoor vinden. Hoe moeten we deze woorden verstaan? Bedoelt de Heere Jezus die toevoeging soms als een beperking?

Opvallend is dat Lukas 18 begint met een heel algemeen woord. "Hij zeide ook een gelijkenis tot hen, daartoe strekkende dat men altijd bidden moet en niet vertragen." Volgens deze regel moeten we de gelijkenis van die roepende vrouw dan ook ongetwijfeld uitleggen. De oproep om te bidden, om gedurig te bidden, geldt allen en een ieder. Niemand uitgezonderd. Thomas Boston in zijn preek over deze zelfde gelijkenis wijst daar nadrukkelijk op. De gelijkenis, zo zegt hij, ziet op mensen, onbepaald. Want er staat dat 'men' altijd bidden moet en niet vertragen...

Maar vanwaar dan toch de toepassing ervan slechts op de uitverkorenen? Hen noemt de Heere Jezus toch specifiek. Hierover maakt Boston een heel treffende opmerking. Hij voelde kennelijk ook die spanning aan, als de Heere Jezus spreekt over "Zijn uitverkoren, die dag en nacht tot Hem roepen." Boston zegt naar aanleiding daarvan ongeveer het volgende (ik citeer uit het hoofd omdat ik de desbetreffende preek op dit ogenblik niet tot mijn beschikking heb). Hij zegt: die aanduiding 'uitverkoren' moet niet worden opgevat als een beperking van de bidders die de Heere verhoren zal op hun gebed. Alsof er sommige bidders zouden zijn die tot de Heere dag en nacht roepen, maar die toch niet uitverkoren zijn. En alsof er anderen zouden zijn die dag en nacht tot Hem roepen en die wel uitverkoren zijn... Zo is het niet! Nee, zegt Boston, maar dat roepen, dat dag en nacht roepen, dat aanhoudend roepen – dat is nu een blijk van eeuwige verkiezing! Uit het feit dat ze zó doen, uit het feit dat ze niet anders kunnen dan roepen tot de Heere – uit dat feit wordt afgeleid dat ze uitverkoren zijn en dat ze daarom zeker verhoord worden!

Wie het zegt? De Heere Jezus Zelf! Hij geeft Zijn belofte van de gewisse verhoring aan hen die als die vrouw niet kunnen stoppen met hun roepen tot de Heere. Daarvoor zijn ze in te grote nood. Ze zijn te arm en te ellendig om bij de Heere vandaan te blijven. Ze zijn te jammerlijk en te nooddruftig,

ze zijn te zeer verloren om niet te bedelen, aanhoudend te bedelen, aan Zijn genadetroon. Welnu, zegt de Heere Jezus, dat nu zijn de uitverkorenen van Mijn Vader. Zij vertonen nu precies de kenmerken van degenen die Hij van eeuwigheid heeft liefgehad. Let wel, Wie het zegt. De Heere Jezus! Hij die van eeuwigheid in de schoot van Zijn Vader was. Die, met eerbied gezegd, aan Gods hart heeft gelegen. En Die als geen ander weet wat er in het hart van Zijn Vader is. Hij zegt het, de Heere Jezus. Hij kent ze die van eeuwigheid aan Hem gegeven zijn. Als Hij ze aan de deur van Zijn genade aantreft, kloppend en roepend en smekend, dan herkent Hij ze: zij zijn de uitverkorenen van Zijn Vader. Van hen kan de Vader, de rechtvaardige Rechter in de hemel, niet af. Hij zal hen zeker verhoren! Zo klinkt de belofte.

een geopende schatkamer

Voor wie zijn Gods beloften? Eerder gaf ik als antwoord: voor de verkorenen van eeuwigheid. Nu breid ik het uit op grond van het woord van de Heere Jezus. Nu zeg ik: voor hen die tot Hem roepen. Zoals die vrouw riep. Gods beloften, ze vormen de inhoud van de schatkamer van Christus. De rijkdommen van Zijn ontferming en genade, op wie liggen ze als het ware te wachten? Om uitgedeeld te worden, aan wie? Aan geen anderen dan aan de bedelaars. De kostelijke schat van Zijn genade sluit zo precies aan bij hun armoede en behoefte. Voor hen is ze bestemd. De beloften van de Heere zijn op hen gericht: *"Nooddruftigen zal Hij verschonen. Aan armen, uit gena, Zijn hulpe ter verlossing tonen. Hij slaat hun zielen ga..."*

De hele Bijbel is vol van deze 'gepaste' beloften. De belofte van redding is er voor verlorenen. *De Zoon des mensen is gekomen om te zoeken en zalig te maken dat verloren is.* De belofte van opbeuring is er voor verslagenen. *Op dezen zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft!* De belofte van uitreding is er voor ellendigen. *Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op de Naam des Heeren betrouwen.* De belofte van troost is er voor ongetroosten. *Gij verdrukte, door onweeder voortgedrevene, ongetrooste!, zie, Ik zal uw stenen gans sierlijk leggen...* De belofte van ontferming is er

voor een verlatene. *In een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht voor u een ogenblik verborgen, maar met eeuwige goedertierenheid zal Ik Mij uwer ontfermen.* De belofte van vrucht is er voor de onvruchtbare. *Zing vrolijk, gij onvruchtbare. Want de kinderen der eenzame zijn meer dan de kinderen der getrouwde.* De belofte van blijdschap is er voor de bedroefde. *Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden.* De belofte van het leven is er voor wie als dood neerligt. *Vrees niet. Ik ben de Eerste en de Laatste. En Die leef...* Hieraan zouden nog veel woorden toe te voegen zijn.

Trouwens, was dat de zending van de Heere Jezus niet, de grote Profeet en Leraar, gekomen om de zaligheid te openbaren? Was dat niet Zijn opdracht? Om deze 'gepaste' beloften van Zijn Vader ook daadwerkelijk toe te passen? Om Zijn schatkamer te openen voor ellendigen en nooddruftigen? En aan hen uit te delen, mild en overvloedig?! Hij legt er getuigenis van af in de synagoge van Nazareth. Hij is door Zijn Vader gezonden en met de Heilige Geest gezalfd, waartoe? *"Om de armen het Evangelie te verkondigen, om te genezen die gebroken zijn van hart, om de gevangenen te prediken loslating en de blinden het gezicht, om de verslagenen heen te zenden in vrijheid. Om te prediken het aangename jaar des Heeren!"*

Voor wie zijn Gods beloften? Voor hen bij wie de kostelijke inhoud ervan aansluit bij hun grote nood en dood. Talloos veel keren klinkt in de Schrift de goddelijke bemoediging: *Vreest niet!* Maar altijd is ze gericht op vrezende mensen. Gepaste beloften - Maria zong er al van: *"Hongerigen heeft Hij met goederen vervuld en rijken heeft Hij ledig weggezonden..."* Misschien komen er vragen op bij u, die dit leest. Vragen over algemene en bijzondere beloften, vragen over voorwaardelijke en onvoorwaardelijke beloften, vragen over de verhouding van belofte en verbond. Ik wil u verzoeken uw beschouwingen nog een poosje weg te drukken. Ze zijn niet altijd zo zinvol. Ze kunnen zelfs heilloos zijn. In zoverre ze uw hart koud en leeg laten. En u beletten te zijn een arme en verloren zondaar - niet in de beschouwing, maar in de beleving. Laat nu tot u doordringen dat Gods beloften een behoeftige zondaar zoeken.

Deze waarheid trof me een enkele week geleden door middel van enige woorden van dr. H.F. Kohlbrugge. En wel het laatste stukje van zijn verklaring van Hosea 2 : 18 & 19. Ik besluit dit artikel met die woorden. *"Toch blijft staan het woord des Heeren, het aanzoek van de Bruidgom. Vast blijft Zijn liefde, waarmede Hij koninklijk liefheeft. Wie heeft, wie ontvangt deze belofte? Wie valt deze liefde ten deel? Hem, die in zijn armoede, mismaaktheid en verkeerdheid tot Hem opschreeuwt om genade, om toegenegenheid, om liefde. Welk een gelukkig volk is dit. Het duurt niet lang meer. Dan gaat het ter bruiloft! Dan is alles vergeten, alle lijden, alle droefheid, al de hete en bittere tranen. Dan is het een eeuwig tezamen-zijn bij Hem! Want de Heere, de trouwe Hogepriester, blijft bij het gebed: Vader, Ik wil dat ook zij de heerlijkheid aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt!"*

ds. J.M.J. Kieviet

RECTIFICATIE

Bidstond en Openingsvergadering Generale Synode 2004

Abusievelijk is in eerdere berichtgeving een onjuist adres van de Pniëlkerk in Utrecht opgegeven.

Het juiste adres is Pniëlkerk, Lessinglaan 33 te Utrecht.

De bidstond is op D.V. donderdag 26 augustus 2004 aanvang 19.30 uur.

De openingsvergadering vrijdag 27 augustus 2004 aanvang 10.00 uur.

Beiden in bovengenoemde kerk.

Namens de roepende kerk van Utrecht-West,

C. Timmerman, scriba

NOODHULP SUDAN

In Sudan, in de westelijke regio Darfur, zijn ruim een miljoen mensen op de vlucht als gevolg van etnische zuiveringen door Arabische gewapende groepen uit het noorden. Maar ook in het zuiden is een vluchtelingenstroom op gang gekomen van mensen die weer terug willen/moeten naar huis.

Kort en goed betekent dit dat het leven van tienduizenden mensen ernstig wordt bedreigd. Veel vluchtelingen zijn ondervoed en verzwakt en goede gezondheidszorg ontbreekt.

Daarom is het heel belangrijk dat ze in de regio waar ze terecht komen goed worden opgevangen.

Zonder hulp zullen duizenden mensen sterven. De Verenigde Naties spreekt dan ook van de meest dramatische race tegen de klok die op dit moment in de wereld plaatsvindt. De situatie in Sudan wordt door diverse mensenrechtenorganisaties al vergeleken met de humanitaire ramp in Rwanda van 1994, waarbij bijna een miljoen mensen omkwam.

Door TEAR Fund en ZOA Vluchtelingen zorg is een noodhulpactie, gericht op hulp aan beide groepen, gestart.

Er zal o.a. gezorgd worden voor medische zorg en het plaatsen van voorzieningen, zoals waterputten en toiletten.

Deputaten Hulpverlening roepen de kerken op om in de voorbede deze ramp te gedenken.

Daarnaast nodigen ze alle kerken uit om bij de inzameling van de gaven te offeren voor de leniging van deze nood. Het zou geweldig zijn als de bijdrage van 15.000,- die deputaten voor deze noodhulp beschikbaar stellen, drastisch kan worden verhoogd... of door u vertienvoudigd kan worden!)

Uw bijdragen kunt u storten op giro 53.53.00 of bankrekeningnummer 36.51.30.648 ten name van Landelijk Kerkelijk Bureau te Veenendaal onder vermelding van Sudan.

Namens deputaten Hulpverlening in binnen- en buitenland

L. den Butter en G. Drayer.

BOEKBESPREKINGEN

F. Ridderus, *Het leven van Jezus Christus*, 123 blz., € 6,95, Uitgave *De Schatkamer, Rumpst*.

Ridderus leefde van 1621- 1683 en diende de gemeenten van Schermerhorn (1644-1648), Brielle (1648-1656) en Rotterdam (1656-1683). In Rotterdam heeft hij veel geschreven. Ook dit ingenaaide werkje, dat nu in de nieuwe spelling is

gezet door H.J. Postema te Doorn. Ridderus schrijft zelf over dit boekje: "U hebt hier een korte vertoning van het leven van Jezus Christus, zoals Zijn wandeling in de Heilige Schriften ons wordt verhaald en dat zover Hij maar als waarachtig mens aange-merkt zijnde, voor ons een voorbeeld tot navolging is voorgesteld." Het kwam voor het eerst uit in 1664 en heeft nog niets van zijn betekenis verloren. In het voorwoord wordt ons verhaald van de leerlingen van Socrates, een groot grieks denker. Als men tot hen zei: 'Hij (dat is Socrates) heeft het gezegd' was dit genoeg voor zijn leerlingen. Wij hebben nog meer redenen om de leringen van Christus aan te nemen, omdat Hij het gezegd heeft. Van een andere griekse denker wordt gezegd dat hij leefde zoals hij sprak en daarom werd nagevolgd. Dit geldt in volmaakte zin van Christus. We lezen op blz. 5 van de inleiding dat het volk het voorbeeld van de koningen volgt zoals een zonnebloem de zon volgt. "Zodanige zonnebloemen moeten wij Christus zijn, om altijd ons oog op Hem te houden, als onze Zonne der Gerechtigheid. Het is voor ons een groot geluk dat de Zoon van God als mens Zijn wandel ons heeft getoond en in Zijn voorbeeld ons doen verstaan, hoe wij moeten leven. Groter voorbeeld van navolging kan ons niet worden voorgesteld. Och, of wij allen maar goede navolgers waren" Terloops wil ik opmerken dat in de inleiding een storende drukfout staat. Er wordt gesproken over de vele preken die de auteur gehouden heeft over Joh 2:6, dit moet zijn 1 Joh 2:6!. Het boek begint met te vermelden waarin het leven van de Heere Jezus voor ons geen voorbeeld is om na te volgen: bijvoorbeeld wat Hij deed als Middelaar en Zaligmaker in het brengen van het offer van zijn leven. Vervolgens wordt gehandeld over vele zaken waarin wij de Heere Jezus dienen na te volgen. Ook wordt geschreven over de manier waarop wij de Heere Jezus moeten navolgen. Wegen die Christus' wegen niet zijn dienen verlaten te worden. Hinderpalen voor het navolgen van Jezus worden behandeld. Tot slot willen wij uit dit inhoudsvolle geschrift, dat wat ons betreft best gebonden uitgegeven had mogen worden, een hinderpaal noemen die op blz. 31 wordt weergegeven: " Vooral zien vele mensen op het loon. De wereld schijnt wat meer te beloven en te

geven dan de Heere Jezus. Judas woord is in de mond bestorven: Wat wilt gij mij geven? De wereld spreekt van Jezus, zoals Saul van David: 'Zal hij u wijnbergen geven?' 1 Sam. 22. Maar dat behoort niemand op te houden, die maar weet dat het loon van de wereld niets anders is, op het best genomen, dan iets dat ijdel en vergankelijk is en dat het genadeloon dat bij Jezus te halen is, bestaat in de onverderfelijke schat van het eeuwige leven, 1 Joh. 2:17 'De wereld gaat voorbij en haar begeerlijkheid. Maar die de wille Gods doet, blijft in der eeuwigheid.' "

Ds. P. van der Bijl, *Gods lof verkondigd*, 201 blz., € 14,75, *Uitgave De Schatkamer, Rumpst*. Dit keurig uitgevoerde boek bevat een tiental preken van wijlen ds. P. van der Bijl, in leven eerst chr. geref. predikant in Barendrecht, Katwijk aan Zee, Driebergen, Tholen en Leerdam. Daarna vanaf 1956 predikant van de Gereformeerde Gemeenten. De preken handelen over de volgende teksten: Psalm 42:2-3, Psalm 51:17-19,

Psalm 63:2 en 4a, Psalm 73:25-26, Mattheus 5:7, Johannes 1:35-36, Galaten 2:20, Filippenzen 3:20-21, Hebreeën 11:24-26 en Openbaring 7:13-15. Ds. P. Blok heeft een voorwoord geschreven. Ds. Van der Bijl werd in 1910 geboren en overleed in 1995. Met name de ouderen onder onze lezers zullen zich ds. Van der Bijl nog herinneren en zullen kennis willen nemen hoe een knecht des Heeren die vroeger gediend heeft in de chr. geref. kerken het Woord Gods heeft mogen uitdragen.

Jeremias Hollebeek (1689-1775), De onbedrieglijke kentekenen van zaligmakende genade., 28 blz., € 2,50, *Uitgave De Schatkamer, Rumpst*.

De auteur gaat uit van drie kentekenen: ellende, verlossing en dankbaarheid. Op blz. 20 lezen we aangaande de verlossing; "Hij moet weten dat de Zaligmaker Jezus, hem uit het Woord zodanig bekend is geworden, dat Hij dierbaar, begeerlijk, ja, ten hoogste noodzakelijk voor zijn eeuwige behoudenis is geworden. Even noodzakelijk als de Ark van Noach voor de eerste wereld was, om de bedreigde

zondvloed te ontgaan. Zodat hij, uitsluitend en volkomen, in Christus zoekt wat hij in Adam verloren is." Verder lezen we op blz. 21 en 22: "Ook moet hij bevindelijke bewustheid hebben dat hij goede gronden in zichzelf heeft om die Zaligmaker, *zijn* Zaligmaker te noemen. En wel omdat hij in zichzelf heeft en vindt de vereisten die er moeten zijn in zulken aan wie Christus beloofd en gegeven werd. Hij toetst dan zijn hart aan hetgeen Christus zegt in Jes. 55:1; Matth. 5: 3, 4, 6 en Math. 11:28. Het zijn *dorstigen*; het zijn *hongerigen*; het zijn *armen van geest*, het zijn *treurigen*, het zijn *vermoeiden*, aan welke Christus de *verzadiging*, het *Koninkrijk der hemelen*, de *vertroosting* en de *rust der ziel*, toezegt en belooft " .

Zendingsdag Chr.Geref.Kerk - Elburg DV woensdag 28 juli 2004

Plaats: Geref.Kerkgebouw - Vrijheidsstraat - Elburg
Aanvang: 10.30 uur
Algehele leiding: Ds.M.A.Kempeneers
Sprekers: Ds.K.Visser - Barendrecht
s'middags: 14.00 uur
Sprekers: Ds.K.Hoefnagel - Katwijk
Ds.W van Vlastuin - Katwijk

Kinderoppas, Verkoopstands en Boekentafel aanwezig!
Hartelijk welkom.

Te koop gevraagd

THEOLOGISCHE
en
AANVERWANTE BOEKEN.

Antiquariaat Den Hertog/
G.J. Zwoferink,
tel. zaak: 030-6346681

Revoke

Voor info bel:

0416 - 692 787
of
0341 - 425 712

**Reformatische Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echtparen**

GEZOCHT:

Rustige jongen van 18 jaar zoekt woongelegenheden, kamer of kosthuis in de omgeving van Haren.

Hoopt in sept. Te gaan studeren aan de faculteit biologie.

Albert Verhoeff, Geul 9, Urk.

Tel. 0527-685679,
albert.verhoeff@hotmail.com

TE KOOP GEVRAAGD

**Theologische boeken
oude en nieuwe druk**

Tel. 0577-401065

Korting 10% korting bij Ze reservering binnen een jaar. Korting wordt berekend op boeking(en) buiten schoolvakanties.

Oosterend - Texel
Rust en ruimte, vakantie in eigen sfeer, alle jaargetijden

Ruimtelijke en vrijstaande 6/8 pers. bungalows; 4/6 pers. stacaravans. Ook bungalows met cv.

Op Texel zijn veel bezienswaardigheden. Maak gebruik van de conversatiezaal. Doe mee aan diverse (dag)activiteiten.

Met familie of vrienden tijdens uw jubileum samen er even tussenuit.

Nieuwe bungalow

Op het park
vrijstaand

Bel voor meer informatie of onze gratis brochure met foto's. Deelweten zijn ook mogelijk (al vanaf € 110,-).

Meer informatie of reserveren? Bel 0222 31 83 91